Związek Powiatów Polskich negatywnie ocenia projekt ustawy o koordynacji opieki długoterminowej

Kategoria: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
Opublikowano: piątek, 17, kwiecień 2026 13:04
Joanna Gryboś-Chechelska
Odsłony: 597

Związek Powiatów Polskich przedstawił uwagi do projektu ustawy o koordynacji opieki długoterminowej i osobach starszych, opracowanego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Projekt datowany jest na 2 kwietnia 2026 roku i został skierowany do uzgodnień w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Stanowisko ogólne

ZPP podtrzymuje negatywną ocenę ogólną projektu, wyrażoną już na etapie konsultacji publicznych. Organizacja ocenia, że projekt nie rozwiązuje problemu braku powiązania systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej w zakresie opieki długoterminowej, przerzucając skutki braku aktywności administracji rządowej w tym obszarze na samorządy powiatowe – bez zapewnienia im odpowiednich narzędzi, kompetencji do podejmowania skutecznych interwencji i źródeł finansowania.

ZPP wskazuje, że wdrażanie ustawy, której koszt po stronie samorządów wyniesie – według ostrożnych szacunków – powyżej 100 milionów złotych rocznie, a która nie przyniesie realnych efektów poza wzrostem biurokracji, nie może zyskać jej poparcia. Organizacja z dezaprobatą odnotowuje, że projekt zawiera skrajnie nierzetelną Ocenę Skutków Regulacji, co jest – w jej ocenie – powtarzającym się problemem w projektach z obszaru polityki społecznej. Odniesienie do zapisów decyzji wykonawczej KPO dotyczącej kamienia milowego ZPP uznaje za niewystarczające uzasadnienie dla procedowania tak niedopracowanego projektu.

Uwagi szczegółowe

Art. 4 – zakres wyłączenia

ZPP ocenia zakres wyłączenia przewidzianego w art. 4 jako zbyt szeroki. Wskazuje, że przepis jest wzorowany na art. 100 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej, jednak autorzy projektu pominęli, że tamten przepis funkcjonuje w kontekście całego art. 100 tej ustawy – dotyczącego postępowania w sprawie przyznania konkretnych świadczeń konkretnym osobom – i ma na celu ochronę informacji o osobie korzystającej z pomocy społecznej.

Art. 5 ust. 2 – legislacja życzeniowa

ZPP podtrzymuje uwagę zgłoszoną na etapie konsultacji publicznych, że przepis ma charakter legislacji życzeniowej. Organizacja ocenia odpowiedź KPRM na tę uwagę jako ogólną i nieodnoszącą się do meritum. ZPP wnosi o jednoznaczne wskazanie: kto jest adresatem przepisu, kto odpowiada za kompleksową i skoordynowaną realizację usług oraz jakie narzędzia – wynikające z projektowanej ustawy lub innych aktów prawnych – mają służyć realizacji wskazanego celu.

Art. 7 i 8 – brak finansowania nowych zadań

ZPP podtrzymuje uwagę dotyczącą nakładania na samorządy nowych zadań bez zapewnienia środków finansowych na ich realizację, co dotyczy w szczególności samorządów powiatowych. Organizacja wnosi o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

- gdzie w OSR zostały oszacowane koszty realizacji zadania po stronie gmin i powiatów oraz jakie jest ich źródło finansowania, w tym koszty organizacyjne;

Phoca PDF

- w jaki sposób z budżetu państwa mają być transferowane środki do powiatów na wynagrodzenia koordynatorów, a także gdzie w projekcie ustawy zawarto przepis określający zasady, terminy i wysokość przekazywanych środków;
- w jaki sposób oszacowano czas pracy koordynatorów, skoro z OSR wynika, że we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu przyjęto wymiar 0,5 etatu – niezależnie od tego, czy powiat liczy mniej niż 20 tys. mieszkańców, czy ponad 1,9 mln;
- gdzie w OSR uwzględniono koszty tzw. trzynastego wynagrodzenia czy nagród jubileuszowych;
- dlaczego w stosunku do szacowania kosztów nowych etatów w KPRM zastosowano odmienną metodologię szacowania kosztów pracy i szacowania zapotrzebowania na nowe etaty.

ZPP stwierdza, że odpowiedzi KPRM na uwagi w tym zakresie były nieodpowiednie merytorycznie, i podkreśla, że pracownicy PCPR i MOPR nie pracują nieodpłatnie, obieg korespondencji generuje koszty, a do kosztów realizacji zadań należy zaliczyć również materiały biurowe i wyposażenie stanowisk pracy.

Art. 9 – organizacja zadania

ZPP wskazuje, że jeśli już wskazywać koordynatora, to należy wskazać jednostkę organizacyjną realizującą zadanie, a nie kierownika tej jednostki. Organizacja zwraca ponadto uwagę, że skoro zadanie ma być realizowane jako zadanie własne samorządu, samorząd powinien mieć swobodę wyboru struktury organizacyjnej jego realizacji. ZPP powołuje się na przykład zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, które mogą funkcjonować w strukturze starostwa, PCPR lub jako samodzielna jednostka.

Art. 10 i kolejne – brak narzędzi koordynacji

ZPP podtrzymuje uwagę, że koordynator nie będzie dysponował narzędziami niezbędnymi do faktycznej koordynacji opieki długoterminowej, oceniając odpowiedź KPRM jako ponownie nieodnoszącą się do meritum. Organizacja wnosi o precyzyjną odpowiedź na następujące pytania:

- jakie narzędzia ma koordynator w przypadku braku odpowiedzi od adresata wystąpienia w terminie wskazanym w art. 10 ust. 2 oraz jaka jest sankcja za brak odpowiedzi;
- jakie konsekwencje ponosi podmiot leczniczy POZ w przypadku braku realizacji zadania z art. 13 ust. 3 i co koordynator ma uczynić z pozyskaną informacją;
- co w sytuacji, gdy POZ nie będzie zainteresowany podjęciem współpracy z koordynatorem (art. 16 ust. 3);
- jakie narzędzia będzie miał koordynator w przypadku zidentyfikowania ograniczeń w dostępności usług i świadczeń opieki długoterminowej, np. długiego czasu oczekiwania na miejsce w zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub braku takich miejsc na terenie powiatu;
- czy podmioty, do których koordynator będzie kierował rekomendacje i wnioski, będą zobowiązane do podjęcia działań, np. NFZ w kontekście zwiększenia liczby miejsc w zakładach opiekuńczo-leczniczych;
- czy powstanie narzędzie informatyczne do gromadzenia i wymiany informacji, o których mowa w art. 10 pkt 3 oraz art. 32, czy też koordynator będzie samodzielnie kompilował dane otrzymywane od różnych podmiotów w różnych formatach.

Art. 13 – brak sankcji za brak współpracy POZ

Phoca PDF

ZPP pyta ponownie, jakie konsekwencje spotkają podmiot POZ w przypadku braku współpracy, o której mowa w art. 13. Wskazuje ponadto na praktyczny problem: co w sytuacji, gdy pacjent zmienił miejsce zamieszkania i w rzeczywistości nie korzysta z usług przychodni, choć nadal figuruje na liście aktywnej wybranego lekarza POZ.

Art. 18 – sprawozdawczość

ZPP podtrzymuje uwagę dotyczącą nadmiernie szerokiego zakresu sprawozdania. Wskazuje, że ogólność pojęć stosowanych w projekcie spowoduje nieporównywalność gromadzonych danych, a PCPR-y są już obciążone dużą liczbą sprawozdań resortowych i statystycznych. Organizacja podtrzymuje wniosek, by wzór sprawozdania był określony w rozporządzeniu, i sprzeciwia się regulowaniu tej kwestii wytycznymi publikowanymi w BIP, które nie stanowią źródła prawa i dają dowolność w zakresie kształtowania szczegółowości dokumentu.

Rozdział 5 – bon senioralny

ZPP negatywnie ocenia odejście od ustawowej regulacji bonu senioralnego na rzecz czasowych programów rządowych. Zdaniem organizacji takie rozwiązanie nie przyczynia się do budowania trwałych rozwiązań w polityce społecznej, a może doprowadzić do zmniejszenia liczby miejsc opieki długoterminowej prowadzonej w innych formach, których szybkie odtworzenie w przypadku zakończenia programu może okazać się niemożliwe.

Art. 23, 27, 48 ust. 1 pkt 2 – brak limitu wydatków budżetowych

ZPP wskazuje wewnętrzną niespójność projektu: z treści przepisów wynika, że Rada Ministrów powinna przyjmować program bonu senioralnego każdorazowo na trzy kolejne lata, jednak w OSR przyjęto, że bon będzie funkcjonował jedynie przez pierwsze 2,5 roku obowiązywania ustawy. Organizacja kwestionuje brak określenia w projekcie ustawy limitu wydatków budżetu państwa w perspektywie dziesięcioletniej. ZPP wskazuje na art. 50 ust. 1b zdanie pierwsze ustawy o finansach publicznych, z którego wynika, że w przypadku projektów ustaw, które przewidują obowiązywanie przepisów w okresie krótszym niż 10 lat budżetowych, maksymalne limity wydatków, o których mowa w ust. 1a, określa się na ten okres.. Tymczasem, jak podkreśla ZPP z przedstawionego projektu ustawy wynika, że rozdział 5 nie będzie miał ograniczenia czasowego jego obowiązywania.

Art. 48 – brak limitu wydatków JST

ZPP wskazuje, że projekt nie zawiera zapisów wymaganych przez art. 50 ust. 1a pkt 2 ustawy o finansach publicznych, tj. brakuje szacowania limitu wydatków jednostek samorządu terytorialnego w związku z nałożeniem na nie nowych zadań.

Phoca PDF